

CONFERÈNCIA LA NOSTRA EUROPA: PROSPERITAT, BENESTAR I DIVERSITAT

Catalunya és Europa. Vull diferenciar entre ser Europa i formar part d'Europa.

Catalunya és Europa no tan sols des d'un punt de vista geogràfic, sinó sobretot des d'un punt de vista cultural, social i econòmic. Europa és un component indestruïble de la identitat de Catalunya. Sempre hem estat Europa, sempre ens hem sentit Europa. Ens hem sentit molt més vinculats a Europa que a Llatinoamèrica, per exemple. Ningú ens privarà de ser el que som ni dels valors que com a nació compartim amb les altres nacions europees.

La nostra història està lligada a Europa, de qui compartim els ciments de la nostra cultura d'influència grega, romana i judeo-cristiana. En la nostra història sempre la relació amb Europa ha esta present:

- Carlemany va crear, a banda i banda dels Pirineus, els comtats origen de la nostra nació. La nostra primera capital fou la capital de l'Imperi Carolingi.
- L'expansió militar i comercial per la Mediterrània, que va fer que durant segles els destins del sud de França, del sud d'Itàlia i de les illes de la Mediterrània occidental fossin compartits.
- Els valors de la il·lustració i de la Revolució Industrial. Poca gent coneix que per a establir la definició del metre com a unitat de longitud, l'Acadèmia de Ciències francesa va mesurar l'arc meridià que va d'un campanar de Dunquerque al castell de Montjuïc. Era l'últim decenni del segle XVIII i Catalunya quedava connectada, d'aquesta manera simbòlica, als aires renovadors d'Europa.

Per aquests motius, no ha d'estranyar que l'uropeisme hagi format part del cos ideològic del catalanisme.

Més recentment, Europa, enmig de la negror del franquisme autocràtic, era l'espai anhelat de llibertat, pau, progrés econòmic i benestar, en definitiva l'aspiració d'allò que havien de ser els pilars bàsics de Catalunya. Un país democràtic de qualitat de vida i de benestar. Recordem aquells versos d'Espriu en què mostrava el desig d'anar nord enllà " on diuen que la gent és neta i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç! ".

La transició democràtica es va proposar una fita, participar de les institucions europees. Unes institucions que van néixer sobre les cendres de la II Guerra Mundial i que per portar la pau definitiva entre els pobles d'Europa va fer de la llibertat, la democràcia, la

■ Conferència ■

prosperitat i el benestar els valors fonamentals dels països europeus, i va saber crear els mecanismes per fer possible que el progrés i benestar creixés en unes societats que havien vist i patit la tragèdia de la II Guerra Mundial, una societat que interactués, col·laborés i treballés conjuntament per assolir els seus reptes.

En aquest entorn els catalans hi volíem estar. Pocs mesos abans de l'ingrés d'Espanya a la Comunitat Econòmica Europea el 1985, el president Pujol va fer una conferència a l'Ajuntament d'Aquisgrà, l'antiga capital de l'Imperi Carolingi. Les paraules del president en aquella ocasió descrivien molt bé el que sentíem aleshores: "Venir a Aquisgrà no és anar a l'estranger, és anar als orígens."

Tornar als nostres orígens per fer de Catalunya un país modern, dinàmic, econòmicament pròsper i que fos reconegut per la qualitat de vida, el benestar, la igualtat d'oportunitats, la tolerància i el multiculturalisme. Potser en aquells moments, en pensar així, idealitzàvem Europa, però és que Europa ha estat, de sempre, el nostre ideal.

Avui Catalunya és una societat que afortunadament ha fet seus els valors sobre els que es van construir les institucions europees. Som un país que té una economia diversificada i internacionalitzada, que disposa d'un bon nivell de benestar –malgrat les asprors de la crisi, que han colpejat amb molta duresa i crueltat una part significativa de la nostra societat–, i som un país tolerant i una societat inclusiva.

Només dues constatacions de que els valors fundacionals europeus són avui els valors de la societat catalana:

- Catalunya des de principis del segle XXI ha incrementat la seva població en un 15%, som dels països que més immigració en percentatge relatiu ha incorporat en la seva societat, i el procés d'integració a la nostra comunitat ha estat excepcionalment positiu.
- En aquests moments a Catalunya, malgrat les dificultats econòmiques i el procés de consolidació fiscal que estem portant a terme, a diferència de molts països europeus, fins i tot d'aquells que podríem dir que són admirats per la seva capacitat de creixement i benestar social no hi ha moviments euroescèptics i, justament, perquè no hi ha euroescèpticisme, hi ha crítica a un model de construcció europea que, en alguns aspectes, molts ciutadans no compartim.

La crisi econòmica i la resposta a la crisi econòmica ha posat de manifest les febleses d'Europa en un món cada cop més globalitzat, en el que el lideratge europeu cada vegada se sent més poc –no pas perquè Europa no sigui feble sinó perquè se'n sent,

■ Conferència ■

exageradament, i li sembla que sucumbirà a la força dels països emergents, especialment el continent asiàtic, i els anomenat BRIC.

La crisi financera que va començar el 2007 va despertar Europa d'un miratge en el que vivíem:

- L'impacte de la revolució tecnològica, la seva aplicació en el món de la producció i la deslocalització de la producció industrial de baix valor afegit han provocat uns nivells desconeguts de desocupació en general i de frustració en els joves en particular.
- L'important creixement de la Xina està canviant la demanda de recursos energètics i matèries primeres, amb el seu efecte en els mercats i també en les relacions internacionals.
- La constatació que a la pràctica hi ha dues Europa. Simplificant hi ha una Europa que, tot i reconèixer que va afrontar reformes estructurals a principis del segle XXI, té superàvit comercial i una Europa que, cal reconèixer que no va fer les reformes estructurals que calia, té dèficits comercials persistent i que depèn dels mercats exteriors pel finançament del seu dèficit.
- Els efectes de la crisi financera a Europa i de forma especial en aquells països més dependents dels mercats exteriors pel seu finançament, dels que formem part ha estat:
  - o En una primera fase un tancament d'empreses i el increment massiu de l'atur.
  - o La caiguda d'ingressos i el increment de les prestacions socials ha comportat un creixement desmesurat del dèficit públic i del deute de les administracions públiques, que amenaça la supervivència de l'estat del benestar.
  - o Una pèrdua de confiança en el futur. La crisi ha comportat una caiguda d'ingressos de les famílies, un aprimament de les classes mitjanes, autèntics motors del desenvolupament econòmic. Les classes mitjanes veuen com ha minvat la seva riquesa financera i immobiliària i veuen amb preocupació com les expectatives de futur són més incertes, fins al punt que per primer cop les generacions més joves poden tenir pitjors condicions de vida que les generacions actuals.

■ Conferència ■

Europa ha reaccionat a la crisi econòmica tard, igual com ho fa de forma habitual a l'escenari internacional, i amb una política monetària diferent de la que es va aplicar als EUA, Regne Unit i recentment al Japó. Països que en més o menys grau han fet polítiques més expansives.

Cal reconèixer també que la dificultat de reacció d'Europa ha estat per la manca d'unitat de la seva política econòmica. Compartim una moneda única, però no tenim una governança econòmica única.

La crisi financera a Europa, o la crisi de l'Euro, i la resposta que s'hi ha donat, al meu parer ens allunya de l'ideal Europeu que abans hem comentat.

- El lideratge en la resolució de la crisi ha correspost més a l'acció dels estats que no pas de les institucions europees.
- Manca de control democràtic en la presa de decisions dins de la Unió.
- Una percepció generalitzada que uns estats, imposen els altres les seves decisions econòmiques, i els obliguen a aplicar mesures d'ajust i reformes amb un elevat cost en termes de benestar.
- El increment del diferencial entre els dos grups de països abans definit.
- El increment de la desigualtat en el si de la Unió i dins dels països de la Unió.

Europa necessita donar un impuls al procés de construcció d'una autèntica Unió Política, que vagi més enllà de la Unió Monetària, i ho ha de fer tornant a les bases sobre les que es va construir a la segona meitat del segle XX les primeres institucions europees, un projecte de llibertat, democràcia, prosperitat, benestar i diversitat, valors que conjuntament amb l'assegurament de la pau definien les ambicions de la societat europea després de la II Guerra Mundial.

Europa és un espai de llibertat i democràcia, però les institucions europees i molts dels mecanismes de decisió dins de la Unió resten fora del control democràtic, cal que els ciutadans europeus notin que la Comissió respon davant del Parlament Europeu, que aquest la controla efectivament i que les decisions executives siguin avalades pel poder legislatiu.

Europa ha de recuperar el creixement econòmic, hem de ser líders en coneixement i innovació que ens permeti incrementar el valor de la nostra producció industrial i el protagonisme de la indústria en la creació de riquesa, element clau pel manteniment del nostre estat del benestar.

■ Conferència ■

Fins ara no he parlat d'austeritat. L'austeritat no pot ser el principi sobre el que gira la Unió Europea, l'austeritat és un valor bo, la prudència pressupostària i l'equilibri financer a llarg termini dels comptes públics són necessaris per garantir un creixement estable, però l'austeritat no pot ser un dogma inqüestionable.

El compromís per la correcció dels desequilibris econòmics és total, i especialment en el camp de la consolidació fiscal dels comptes públics, ara bé des de la legitimitat que dona compartir el compromís d'estabilitat hem de poder denunciar que el temps per arribar a l'equilibri és excessivament curt i que allò important és la tendència cap a l'equilibri, de forma sostinguda, que garanteixi els instruments de cohesió social i eviti l'augment de la desigualtat.

Crec sincerament que des de Catalunya estem enviant un missatge molt clar a Europa en diferents àmbits.

En l'àmbit econòmic, tot i les dificultats econòmiques de la mateixa administració de Catalunya, motivades en part per l'herència financera rebuda en la magnitud del nivell d'endeutament, compromisos de pagament contrets, dèficit de la pròpia Generalitat, dèficit fiscal de Catalunya respecte a la resta de l'estat equivalent al 8,5% del PIB, uns 16.000 milions d'euros, i distribució injusta dels objectius de dèficit per part de l'administració de l'estat. Per cert, aquí hem trobat el silenci de la Comissió Europea injustificat: ens costa d'entendre que puguin opinar sobre com s'ha d'orientar la política pressupostària i econòmica de l'estat, que gosin parlar de rebaixes de sous i d'incrementos d'IVA i, en canvi, considerin que la distribució del dèficit fiscal entre les diferents administracions públiques és un afer intern en què no poden entrar.

En aquest entorn des de Catalunya hem fet esforços pel manteniment de l'estat del benestar i hem fixat aquells límits que no es poden superar sense posar en risc la cohesió social, el bé més preuat del nostre país, i al mateix temps impulsar les polítiques de creixement econòmic, des de la definició d'un model econòmic sòlid on innovació i internacionalització són factors claus, per crear ocupació estable i de nivell que requereixi mà d'obra formada i preparada, i en aquest aspecte també estem estudiant tant des de la definició del model de formació professional com des de la millora de les condicions d'ocupabilitat en l'àmbit de les polítiques actives.

Compromesos amb el creixement i compromesos amb la cohesió social, o dit d'una altra manera, afavorint el creixement per generar cohesió social i ajustant els dèficits sense trencar-la, aquest és el nostre compromís amb Europa, amb l'esperit genuí de la construcció europea.

■ Conferència ■

Però el compromís de Catalunya amb la construcció europea no tan sols és econòmic, té un important component polític i social.

Catalunya és avui una societat plural i diversa, una societat inclusiva i intercultural, una societat que afronta el repte més important dels darrers tres cents anys, voler decidir el seu futur, disposar de les eines necessàries per garantir la seva pervivència com a nació en el marc d'una Europa Unida.

Si Europa va néixer fruit d'un ampli consens en el si de la societat europea, que va aconseguir unir en un mateix objectiu a Cristianodemòcrates i socialdemòcrates, a Catalunya avui hi ha un consens polític ideològicament transversal en la necessitat de poder decidir el nostre futur, per què després d'anys d'intentar ser catalans a l'estat espanyol avui comprovem que la nostra identitat, la nostra cultura, llengua, model educatiu, però també el nostre estat del benestar i el nostre model econòmic estan amenaçats.

El camí cap a l'Europa unida va començar amb un acord transversal, Catalunya comença el seu camí cap al dret a decidir també amb un acord transversal i àmpliament majoritari.

Catalunya vol dur a terme un procés estrictament democràtic, cívic i fonamentat en el consens i el diàleg. La consulta del 9 de novembre serà l'expressió de la voluntat d'un poble. La pregunta, tal i com està formulada, permetrà expressar totes les opinions i conèixer la voluntat del poble de Catalunya.

El nostre compromís és clar, volem que el poble s'expressi i sigui quina sigui la voluntat del poble, assumirem també el lideratge de portar a bon terme la seva voluntat.

En tot el procés, el que hem seguit fins ara i les successives fases, sempre hi haurà per part nostre voluntat de diàleg, amb l'estat i amb les institucions europees.

Catalunya comparteix amb Europa els valors sobre els que es va cimentar la construcció europea, valors que ens marquen el nostre camí. Catalunya no donarà, doncs, l'esquena a Europa.

Catalunya no deixarà de ser europea, som Europa, Catalunya és un poble que ha fet del pacifisme la seva bandera, que vol reafirmar la seva personalitat nacional en llibertat i democràcia i no en contraposició a ningú. Som una societat acollidora i inclusiva que aposta pel creixement econòmic com a garantia de manteniment i millora del nostre benestar. Som radicalment europeus.

Catalunya és una economia oberta i moderna que en molts sectors i activitats ha estat capdavanter en l'adopció de la normativa europea i tenim una economia

■ Conferència ■

internacionalitzada en el més pur estil europeu. Catalunya ha estat un motor de l'Europa del sud i aspira a ser un motor d'Europa en el seu conjunt.

Aquí rau la nostra força, Catalunya és en essència Europa.

Tothom diu en aquests dies que cal més Europa, però cal una Europa que com he intentat definir es preocupi més de les persones que de les estadístiques, una Europa en que la màxima no sigui l'equilibri macroeconòmic sinó la millora de l'economia real i del benestar de les persones.

Tinc la sensació que el compromís del govern de l'estat amb Europa ho és a nivell macroeconòmic, i que en allò en que té competència plena l'activitat legislativa del govern de l'estat ens allunya d'Europa i s'allunya dels objectius i reptes que tots plegats vam pactar en la transició econòmica.

La LOMCE, ens retorna a un model educatiu centralista i profundament ideologitzat, un model que busca "espanyolitzar els nens catalans" i que vol anar contra l'èxit reconegut pel món educatiu més enllà de les nostres fronteres del model d'immersió lingüística.

La regulació de l'avortament, no crec que sigui una necessitat, ni una demanda de la societat i que té, com a única finalitat, imposar la moral d'uns sobre els tots, en contra de l'esperit de respecte i de pluralitat que caracteritza l'esperit europeu.

La nova llei de l'administració local, suposa frenar la capacitat de que l'administració més propera als ciutadans pugui actuar decididament a favor de la qualitat de vida dels seus ciutadans. Els Ajuntaments han estat elements clau en la preservació de la cohesió social durant aquesta crisi, cal reconèixer el seu paper, i també han estat protagonistes de les millores d'equipaments, infraestructures, promoció econòmica i serveis socials. El potencial de proximitat i de compromís municipal no es pot llençar per la borda. Amb aquesta llei, Espanya fulmina el principi de subsidiarietat tan essencial en el pensament polític europeu.

I un darrer exemple. La llei de Garantia d'Unitat de Mercat, una llei que, a banda d'eliminar la competència de la Generalitat en l'ordenació de l'activitat econòmica a Catalunya, ens allunya d'una activitat econòmica respectuosa amb el medi ambient, responsable davant els consumidors, innovadora i que faci de l'excel·lència la seva norma de compliment. L'harmonització de normes a Europa no vol dir uniformitat de norma, Europa accepta la diversitat de normes, Espanya busca la uniformització.

Si parlem de diversitat, interculturalitat, tolerància, benestar i creixement generador de riquesa, està clar que avui el model econòmic i social del govern de l'estat ens allunya

■ Conferència ■

d'aquest horitzó i també aquí hi ha una gran diferència entre el Govern de l'estat i Catalunya.

Europa necessita regenerar-se, per guanyar en credibilitat, transparència i control democràtic. Europa necessita dissenyar un projecte d'il·lusió engrescador que necessàriament passa per recuperar els valors sobre els que les institucions europees van fer les primeres passes, avui Catalunya disposa d'un projecte il·lusionador que és radicalment europeu, i del que estic convençut que Europa no en voldrà prescindir.